

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК СКЛАДОВА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогоднішній день інвестиції займають важливе місце в розвитку підприємства. Вони забезпечують швидке економічне зростання, науково-технічний прогрес, покращення показників господарської діяльності тощо. Неможливо забезпечити економічний розвиток без удосконалення засобів виробництва та впровадження сучасних технологій. Для цього потрібні значні інвестиції, яких у сучасних умовах не вистачає, в першу чергу через низьку інвестиційну привабливість підприємств. Розвиток підприємства залежить від ефективності використання інвестиційного потенціалу.

Інвестиційна привабливість підприємства – це інтегральна характеристика його зовнішніх та внутрішніх можливостей, використовувати та залучати інвестиційні ресурси з метою розвитку та забезпечення максимізації економічного ефекту інвесторам при мінімальній ризикованості. Для залучення інвестора підприємству потрібно мати максимальні показники, що характеризують інвестиційну привабливість.

Сучасні економісти розійшлися у трактуванні поняття «інвестиційний потенціал підприємства», утворивши таким чином три підходи. Перший підхід дає визначення цього поняття як сукупності інвестиційних ресурсів, що при певних умовах можуть трансформуватися в інвестиції. Відповідно до другого підходу – це поєднання ресурсів та можливостей їхнього використання. За третім підходом – це сукупність засобів та умов здійснення інвестиційної діяльності.

Питляк А. В. трактує інвестиційну привабливість з точки зору потенціалу підприємства. Відповідно до його робіт, інвестора завжди цікавить потенціал підприємства, але його інвестиційна привабливість це відносна характеристика, тому він наголошує, що привабливість слід розглядати у трьох напрямках: ретроспективі, поточному розрізі та перспективі.

У роботах Бандури А.В. зазначається, що інвестиційний потенціал – це належним чином упорядкована сукупність інвестиційних ресурсів, за допомогою яких можна досягти ефекту синергізму при їх використанні.

Серов В.М. надає таку дефініцію до цього терміну: інвестиційний потенціал підприємства – це сукупність його грошових коштів, ліквідних нематеріальних активів, матеріальних активів, що можуть бути спрямовані на інвестиційні цілі.

Нечитайло У.П. розглядає інвестиційний потенціал підприємства як його здатність досягти бажаного результату через реалізацію та управління інвестиційними можливостями, що містяться в інвестиційних ресурсах підприємства.

Узагальнюючи наведені підходи до визначення поняття, виокремимо три основних підходи до трактування поняття «інвестиційний потенціал підприємства» (ІПП):

- як сукупну кількість інвестиційних ресурсів, що за певних умов може трансформуватися в інвестиції при здійсненні інвестиційної діяльності;
- як сукупність можливостей ефективного використання ресурсів;
- як комплекс умов та засобів здійснення інвестиційної діяльності.

На думку більшості науковців основними складовими елементами ІПП є:

- ресурсно-сировинний потенціал;
- інтелектуально-трудова потенціал;
- інституційний потенціал;
- виробничий потенціал;
- споживчо-збутовий потенціал;
- інноваційний потенціал;
- економіко-географічний потенціал;
- демографічний потенціал.

З одного боку, інвестиційний потенціал характеризує привабливість підприємства як об'єкта інвестування. Таким чином привабливість виступає з точки зору попиту на інвестиційні ресурси. З іншої сторони, інвестиційний потенціал зумовлюється наявністю та можливостями направлення фінансових ресурсів у інвестування. Отже, підприємство виступає з боку їх пропозиції на інвестиційному ринку.

Беручи до уваги циклічний характер інвестиційного процесу, підприємство має забезпечити безперервність удосконалення інвестиційного потенціалу, використовуючи для цього механізм організаційної підтримки, у першу чергу через утворення центрів інвестицій.

Для того, щоб сформувані інвестиційний потенціал потрібно створити додаткові інвестиційні можливості, які будуть реалізовані підприємством через мобілізацію внутрішніх або залучення зовнішніх ресурсів.

На інвестиційний потенціал підприємства впливає ціла низка різноманітних факторів, які умовно можна поділити на зовнішні та внутрішні. Найбільш впливовими на нашу думку є наступні:

- інвестиційна ефективність підприємства, тобто діяльність за для отримання зовнішніх та внутрішніх інвестицій та їх використання;
- високий рівень рентабельності продаж;
- обсяг та ефективність інвестицій;

- спроможність підприємства ефективно використовувати інвестиції та можливість підвищувати їх ефективність;
- діяльність компанії, яка відповідає стандартам розвинених країн;
- високий рівень оборотності капіталу;
- економічний стан та місце підприємства у життєвому циклі;
- кваліфікований менеджмент;
- доходність, платоспроможність та фінансова стійкість підприємства у довгостроковому періоді;
- відокремлення та інтеграція;
- виробництво інноваційного продукту;
- пріоритет приватного та загальнодержавного інтересів.

Надлишкове накопичення інвестиційного потенціалу в першу чергу приводить до підвищення доходності інвестицій. Але з часом накопичення нереалізованих своєчасно інвестиційних можливостей є негативним для підприємства. Існує межа, де інвестиційний потенціал починає зменшуватися й поступово прагнути до нуля.

Отже, однією із складових інвестиційної привабливості підприємства є інвестиційний потенціал. Він визначається як можливість інвестування у матеріально-речовинні фактори виробництва задля забезпечення підприємства нормальним процесом відтворення, отримання очікуваного прибутку.